

Demokratska Narodna Zajednica
Bosne i Hercegovine

Platforma

PROBiH

2010

Vrijeme je ...

Platforma za evropsku BiH je ponuda Demokratske Narodne Zajednice građanima Bosne i Hercegovine za Opće izbore 03. oktobra 2010. godine.

Platforma je dio cjelovitog ekonomskog programa Demokratske Narodne Zajednice BiH poznatog pod imenom PROBiH.

Pred sve poslijeratne izborne cikluse, pred građane BiH izlazili smo sa jasnim prioritetima u obnovi i napretku BiH i porukama spremnosti naših izabranih dužnosnika da nesebično rade u interesu svih građana BiH. Nažalost, naše poruke i ponude do većine njih nisu doprle, ili su ostale u drugom planu iza poruka onih koji su za svake izbore smišljali parole za dobivanje izbora i prevaru birača.

Slijedom takvog odnosa, pozicija BiH danas je teža od one pred izbore 2006. godine. Evidentno je zaostajanje BiH na putu ka evropskim integracijama, evidentno je pogoršanje unutrašnjeg političkog ambijenta za reforme i integraciju BiH, evidentni su procesi dezintegracije, destrukcije i opstrukcije po nacionalnim šavovima, evidentni su sve jasniji znakovi siromaštva i beznada sa kojima se suočavaju građani BiH. Sve to prilično indolentno i bespomoćno prati umorna međunarodna zajednica koja gubi strpljenje, a sve više i interes za radikalnije i odlučnije poteze.

Jasno je svakome, osim poslijeratnih i današnjih vladara u BiH, da u takvoj situaciji dijalog izabranih političkih predstavnika nema alternativu.

Beskrupulozna borba za vlast, građena na temeljima nacionalne homogenizacije i ratne euforije pretvorila je BiH u najvećeg evropskog bolesnika i zemlju u kojoj su obmane, prevare, mržnja, kriminal i korupcija postali stil života.

Vrijeme, nažalost, više nije saveznik građana BiH u njihovom vapaju za životom dostojnim čovjeka iz predgrađa Evrope.

Prilikom izrade i ove Platforme sa kojim DNZ BiH izlazi na predstojeće oktobarske izbore rukovodili smo se starom narodnom mudrošću da niko ne može pomoći jednom narodu ili pojedincu, sve dok on nije spreman pomoći samome sebi.

U kontekstu toga, PROBiH polazi od teze da se BiH na svome evropskom putu mora, prije svega, osloniti na vlastite snage i unutrašnji ambijent, a tek onda ima razloga i pravo očekivati pomoć i razumijevanje međunarodne zajednice.

Vlastite snage na evropskom putu BiH, ne samo da nisu došle do izražaja, već su evidentno bile i danas su značajan kočničar u stvaranju uslova za ulazak BiH u evropske integracije.

Svjesna propuštenih šansi, grešaka i nesposobnosti poslijeratne vlasti u BiH i izgubljenog vremena na politička nadmudrivanja bezdušnih vlastodržaca, DNZ BiH za ove izbore ima ambicije za aktivnim učešćem u zakonodavnoj i izvršnoj vlasti na svima razinama, kako bi bili u prilici snagu političkog uticaja i ogromnu volju za napretkom usmjeriti u pravcu izgradnje evropske BiH.

Našoj Platformi sa kojom izlazimo pred birače u BiH, ovoga puta, dali smo radni naslov Platforma za evropsku BiH iz razloga što smatramo da ulazak BiH u EU i NATO danas nema alternativu i što je to, zajedno sa provođenjem reformi na tom putu, u vrhu prioriteta za BiH.

DNZ BiH čvrsto vjeruje u budućnost BiH i perspektivu života u njoj i vođeni tom vjerom i vjerom u snagu svojih programskih opredjeljenja, te vjerom u stručnu i moralnu snagu svojih kandidata putem ove Platforme dajemo i javnu ponudu građanima BiH o kojoj će se izjašnjavati na Općim izborima 03. oktobra 2010. godine.

Omladino, radnici, penzioneri, poljoprivrednici, intelektualci, poduzetnici, menadžeri, službenici, građani Bosne i Hercegovine,

Na pragu smo još jednih u nizu izbora u Bosni i Hercegovini i kako god opisali sadašnje stanje u BiH i naša očekivanja nije dovoljno da Vam u punoj mjeri predstavimo njihov značaj za budućnost BiH i perspektivu života u njoj.

Svaki izbori do sada su na svoj način bili značajni, ali za predstojeće izbore koji se održavaju 03.10.2010. godine s pravom i punim razlogom moramo reći da su za BiH i njene građane sudbonosni.

Ovo, na jednoj strani, iz razloga što je stanje u BiH u gotovo svim segmentima krajnje alarmantno i neodrživo i uz to opterećeno podjelama, opstrukcijama, destrukcijama i dezintegracijama svake vrste, zbog čega građani i prijatelji Bosne i Hercegovine gube strpljenje i nadu u promjene i napredak.

Na drugoj strani, nacionalna vlast i nacionalni koncept vladanja u BiH pokazali su da nisu spremni na dijalog i kompromise bez kojih nema reformi i evropske perspektive za BiH.

Izbori 03. oktobra su zasigurno posljednja šansa za povratak BiH na evropski put i za izbor vlasti koja je spremna i sposobna Bosnu i Hercegovinu i njene građane povesti putem reformi i napretka.

Svako drugo rješenje BiH vodi u provaliju, a njene građane u novo vrijeme rizičnog i neizvjesnog življenja u kojem će građani jedini izlaz nalaziti u daljnjem iseljavanju i odlasku iz zemlje.

Svjesna težine vremena u kojem se održavaju ovi izbori i njihovog značaja za budućnost BiH i njenih građana, DNZ BiH pred građane BiH izlazi sa svojim strateškim prioritetima sadržanim u Platformi za evropsku BiH pod nazivom **PROBiH 2010** i sa jedinstvenom porukom građanima BiH „**Vrijeme je...**“.

Vjerujemo da ćete u našoj izbornoj Platformi prepoznati spremnost DNZ BiH, njenih kandidata i svih izabranih dužnosnika da zajedno sa građanima BiH i svim naprednim snagama gradimo evropsku BiH. Poruka DNZ BiH „Vrijeme je...“ rezultat je naše ozbiljnosti i zabrinutosti za put i budućnost BiH i to je poziv građanima BiH da iskoriste predstojeće izbore u BiH i da izaberu vlast i ljude koji su spremni na dijalog i reforme bez kojih za BiH i njene građane nema sreće i napretka.

Građani Bosne i Hercegovine,

Vrijeme je... da uskratite povjerenje onima koji, umjesto obećanih zlatnih kašika, BiH i njene građane 20 godina zavađaju, dijele, pljačkaju, siromaše i sramote i da ukažete povjerenje onima koji imaju volje, hrabrosti i znanja za dijalog, napredak i evropsku perspektivu za BiH.

Ukoliko na izborima 03. oktobra dobijemo Vaše povjerenje, budite sigurni da ćemo to u punoj mjeri opravdati, na obostrano zadovoljstvo i sreću svih građana BiH.

Pozivamo Vas da izađete na izbore i podržite kandidate DNZ BiH jer oni su dostojni ozbiljnosti vremena u kojem živimo, dostojni Vaših očekivanja i Vašega povjerenja.

RUKOVOĐSTVO I KANDIDATI DNZ BiH

Trebalo bi puno više prostora nego što je za ovu svrhu ovdje racionalno utrošiti da pristojno oslikamo stanje u BiH uoči predstojećih izbora i radi toga smo se opredjelili za ocjenu stanja u onim oblastima koje su od prioritarnog značaja za našu platformu sa kojom izlazimo pred birače.

Sasvim sigurno i 15 godina nakon tragičnog rata Bosna i Hercegovina je najveći evropski bolesnik koji boluje od kroničnih bolesti mržnje, nacionalnih podjela, nezaposlenosti, siromaštva, socijalne nesigurnosti, korupcije, kriminala, izoliranosti i drugih teških oboljenja. Protekle četiri godine vlasti nacionalne koalicije u BiH su još jedan izgubljeni period u kojem je BiH još udaljenija od Evropske unije i života dostojna čovjeku.

Politička situacija u BiH je ne samo složena i teška, već i potpuno neizvjesna i deprimirajuća, a građani BiH su i dalje taoci nacionalističkog koncepta vlasti koji razara biće suživota, dijaloga i povjerenja kao osnovnih pretpostavki za napredak i gradnju evropske BiH.

U protekle četiri godine vlasti nacionalnih stranaka reforme su potpuno u zastoju, a BiH nije napravila niti jedan značajniji korak na evropskom putu, naprotiv, čvrsto je zasjela na evropsko dno i za posljednje mjesto u Evropi trenutno ima jedinog ozbiljnog konkurenta u Albaniji.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju koji je BiH potpisala prije dvije godine bio je poklon Međunarodne zajednice i EU građanima BiH i poticaj ispunjavanju uslova i obaveza BiH na evropskom putu, ne samo da nije zaživio, već BiH ne ispunjava svoje obaveze iz ovog Sporazuma i ozbiljno je dovedena u pitanje njegova konačna ratifikacija.

Bosna i Hercegovina je uz Albaniju jedina zemlja u regionu čiji građani moraju imati vize za putovanje u zemlje EU i isto tako jedina koja do danas nije aplicirala ni za pregovore o članstvu u Evropsku uniju. To više nije pitanje samo političke volje ili ispunjavanja tehničkih uslova, to je sve više pitanje političke neodgovornosti koja uništava vlastite građane i njihovu perspektivu.

Umjesto procesa integracije koji su karakteristika Evrope i naprednog svijeta, BiH je u protekle četiri godine kontinuirano bila izložena destrukciji i procesima dezintegracije na čijim temeljima najbolje uspijevaju mržnja i podjele koje su značajno poticane od vlastodržaca u BiH.

Danas u BiH nije samo problem dijalog i kompromis oko izgradnje novih segmenata države BiH, već je problem i zadržati postojeće koji brojčano i suštinski ne obezbjeđuju za BiH ni minimum epiteta države.

Zastrašivanje jednih drugima je dokazani i oprobani koncept osvajačnja i zadržavanja nacionalista na vlasti i u ovom periodu koncept nije izmijenjen, ali je proširen arsenal zastrašivanja.

U BiH, trenutno, nema gotovo niti jedne sfere života u kojoj nije aktuelno prebrojavanje nacionalnih krvnih zrnaca i to je rak-rana koja nagrizava sve pore života u BiH.

Ustavne promjene i proces racionalnog preustroja BiH potpuno su zakovani i bez šansi za bilo kakav napredak, a upravo je ovo prvi ozbiljniji korak na evropskom putu.

Umjesto dijaloga i traganja za putevima konsenzusa svi pregovori oko ustavnih promjena u BiH bili su u znaku likovanja nad rušenjem „Aprilskog paketa“ i nad inicijativama za izdvajanje RS-a iz BiH, što je do sada bila mudra formula za homogenizaciju birača i zadržavanje na vlasti.

Alarmantno političko stanje u BiH je više nego očito, a koliko je to otišlo daleko, govori i posljednja u nizu činjenica da je u BiH izostao i konsenzus oko Odluke o popisu stanovništva i ako visoki predstavnik ne povuče potez BiH će biti jedina zemlja u svijetu bez redovnog popisa stanovništva. Dok drugi uredno popisuju broj drveća po vrstama i broj sitne stoke u državi, u BiH nikoga ozbiljno ne zabrinjava što 20 godina ne znamo koliko imamo stanovnika i pored toga očekujemo da neko investira ili ima razumijevanja za BiH.

Nezaposlenost je trenutno najveći ekonomski i društveni problem Bosne i Hercegovine. Prema statističkim stopama, uz sve rezerve, stopa nezaposlenosti u BiH kreće se između 40 i 45%, što je ubjedljivo najveća stopa nezaposlenosti u Evropi i među najvećim u svijetu. Primjera radi, stopa nezaposlenosti u zemljama Evropske unije danas je oko 12%, što samo za sebe govori od kolikog je socijalno-ekonomskog značaja približavanje BiH ovom integracionom divu.

Stopa zaposlenosti u odnosu na radno aktivno stanovništvo u BiH je danas oko 25%, što je i danas za gotovo dvostruko manje od Albanije koja je oficijelno ekonomski najnerazvijenija zemlja u Evropi, a u isto vrijeme stopa zaposlenosti u zemljama EU kreće se od 60 do 68%, ili prosječno 63%.

Bosna i Hercegovina je još prilično daleko od nivoa predratne zaposlenosti stanovništva što, radi reda veličina, iznosi 680.000 zaposlenih danas u odnosu na oko jedan milion zaposlenih prije rata. Ako se ovome doda da u BiH danas preko 200.000 zaposlenih radi, a ne prima redovno ili uopće plaću, onda je stanje daleko teže od onog kako pokazuju brojke.

Struktura zaposlenih i nezaposlenih u BiH proizvodi nove razloge za zabrinutost ako se ima u vidu da među zaposlenima dominiraju oni koji su vezani za državni aparat i proračun, a među nezaposlenima dominiraju mladi ljudi i oni koji ulaze u zrele godine života, a nemaju upisanu niti jednu godinu radnog staža.

Ekonomska situacija u BiH je jedini pravi barometar na osnovu kojeg se može napraviti rendgen slika ukupnog stanja. Nema niti jednog podatka iz oblasti ekonomije u BiH na osnovu kojeg bi imali razloga za zadovoljstvo sadašnjim stanjem i za optimizam u budućnosti.

BiH troši i posljednje atome unutrašnjih ekonomskih rezervi kojima je finansirala sprečavanje ekonomskog kolapsa i sada ulazi u vrijeme kada je to jedino moguće finansijskim zaduživanjem, što je stavljanje omče na mršavi vrat države i građana.

Privatizacija u BiH je potpuno u zastoju, što i nije neka šteta ako se promatra njen dosadašnji učinak, ali nema poticaja za izmjenu koncepta po kojem bi se taj proces završio. Vodi se javna debata o opravdanosti privatizacije javnog sektora, a zaboravljeni su ekonomski subjekti i potencijali kod kojih je privatizacija počela i zaustavljena i oni koji propadaju u čekanju na privatizaciju.

Strategija ekonomskog razvoja BiH je mrtvo slovo na papiru i služi samo kao pokriće međunarodnoj zajednici, a, u suštini, taj dokument niko u zemlji ne shvata ozbiljno.

Energetski sektor u BiH ima strateški značaj za BiH, ali u ovom sektoru su upravo zbog toga prisutne političke aspiracije nekih političkih opcija koje u njemu vide „zlatnu koku“ za svoje političke i tajkunske projekte, pri čemu su interesi države BiH u drugom planu.

Strana ulaganja u BiH bilježe tendenciju daljnjeg opadanja, što se jednim dijelom može pravdati ekonomskom krizom i recesijom, ali, u suštini, su tu prisutni stari razlozi koje treba tražiti u nepostojanju održive strategije razvoja, političkoj i ekonomskoj nesigurnosti, administrativnoj složenosti i visokom nivou crne ekonomije, kriminala i korupcije.

Današnji nivo stranih ulaganja u BiH je ubjedljivo najniži u Evropi i za ovu činjenicu nema racionalnih objašnjenja, osim u nesposobnoj, podijeljenoj i korumpiranoj vlasti.

Korupcija i kriminal u BiH su dostigli razmjere koji su za BiH obezbijedili epitet i etiketu najkorumpiranije zemlje u Evropi. Ovaj epitet je veliki teret za dolazak stranog kapitala u BiH i za ukupni ekonomski razvoj zemlje. Pokazalo se da postojeća vlast u BiH nema snage za efikasnije suzbijanje ovog zla, već se može radije govoriti o tome da su u velikoj mjeri sponzori i generatori kriminala u korupcije. Sa epitetom najkorumpiranije zemlje u Evropi i nije čudno što ne možemo dalje od evropskog dna i društva sa Albanijom.

Socijalna slika BiH je direktna posljedica i vjerna refleksija stanja u bh. ekonomiji.

Jasno je da sa niskim nivoom ukupnih ekonomskih aktivnosti, sa visokim nivoom sive ekonomije i rada „na crno“, sa činjenicom da su kriminal i korupcija postali stil života i drugim, deblji kraj izvlače socijalno najranjivije kategorije građana, a to su penzioneri, nezbrinuta lica i lica bez ličnih primanja. Preko 500.000 penzionera u BiH danas prima penziju na nivou zajamčene koja je postavljena ispod granice siromaštva koja je postavljena na 305 KM mjesečno.

Ekonomska kriza i recesija su još više produbile ionako duboke

granice siromaštva u BiH, a uolikoj mjeri je to prisutno, najbolje ilustruju podaci da po parametrima UN-a (2,5 dolara dnevno po stanovniku) svaki drugi stanovnik BiH živi od opasnosti od ekstremnog siromaštva, oko 800.000 stanovnika BiH živi u siromaštvu, oko 200.000 stanovnika BiH nema dovoljno ni za minimalne biološke potrebe za hranom, a više od 1,4 miliona stanovnika BiH nema potrebne prihode za dostojanstven život.

Danas oko 600.000 građana BiH nema zdravstveno osiguranje i nemaju uslove za liječenje i minimalan nivo osnovne zdravstvene zaštite.

Ljudska prava u BiH su i dalje visok kamen o koji se spotiče armija obespravljenih u Bosni i Hercegovini koji, u potrazi za svojim pravima, godinama obilaze sudove i institucije za zaštitu ljudskih prava u BiH.

Ljudska prava u BiH su i danas forma koju valja deklarativno zadovoljiti odredbama Ustava i zakona i na tome, u najčešćem broju slučajeva, završava briga o ljudskim pravima građana.

Broj neriješenih predmeta kod sudova u BiH i dalje se značajnije ne smanjuje, a daljnje reforme u pravosuđu se usmjeravaju na ograničavanje pristupa sudu za pravno neuke građane, što još više dovodi u nezavidan položaj građane slabijeg imovnog stanja koji su najviše zastupljena kategorija ljudi prema kojima se ljudska prava krše.

Simptomatično je da se ljudska prava sve više krše upravo u oblasti socijalne i zdravstvene zaštite i da se u ulozi prekršitelja ljudskih prava u najvećoj mjeri pojavljuju država i državne institucije koje bi, po logici stvari, trebalo da budu u ulozi promotera i zaštitnika istih. Pravo na rad, pravo na minimum socijalne i zdravstvene zaštite, pravo na povratak i pravo na imovinu su danas najčešće kršena prava građana BiH.

BH dijaspora je trenutno potpuno zaboravljena i ignorisana kategorija građana i na drugoj strani ova kategorija građana koja broji oko 1,2 miliona ili 1/4 ukupnog stanovništva BiH je veliki stabilizator socijalno-ekonomskog stanja u BiH.

Godišnje novčane doznake dijaspore u BiH su na nivou trgovačkog i deficita BiH (6-8 milijardi KM) i to je objektivno glavni ekonomski i socijalni stabilizator u BiH.

Ovaj značaj dijaspore nije ni minimalno uvažen prilikom rješavanja njihovog statusa i uticaja na donošenje strateških odluka, naprotiv, dijaspora je danas potpuno zaboravljena kategorija građana BiH od koje se traži da šalju doznake svojim porodicama u BiH i da što manje pitaju.

Uz doznake porodicama, potpuno se ignoriše potencijal dijaspore kao nosioca ekonomskog i tehnološkog progressa BiH i ogromnog potencijala za ulaganja u biznis.

Ova vlast nije spremna i sposobna da u našoj dijaspori prepoznaje moćnog i dobronamjernog partnera za ekonomski napredak BiH.

Ravnomjeran ekonomski razvoj regija u BiH i ravnomjeran razvoj grada i sela su sve više i sve izraženiji kamen spoticanja u BiH. Sve je više napuštenih sela u BiH čiji su stanovnici bez elementarnih uslova za život prinuđeni svoju perspektivu tražiti u urbanim sredinama. Gotovo identična je situacija sa regionalnim razvojem BiH u kojem je prisutna tendencija neravnomjernog razvoja jednih na račun drugih. Sve je ovo tim više zabrinjavajuće ako se ima u vidu da je politički uticaj danas presudan faktor u neravnomjernom regionalnom razvoju. Ove i ovakve činjenice kod građana BiH stvaraju otvorene odiozume na regionalnim relacijama i na relaciji grad – selo i kod istih potiču dezintegracione procese.

Prioriteti Demokratske Narodne Zajednice BiH u Platformi za evropsku BiH – PROBiH 2010, sa kojima izlazimo pred građane i birače na Izbore u BiH utemeljeni su na programskim načelima i principima DNZ BiH, na ocjeni i analizi trenutnog stanja u BiH i na očekivanju da će sadašnji koncept nacionalne vlasti u BiH, voljom građana i birača na Izborima u BiH 03. oktobra biti zamijenjen novom demokratskom i odgovornom vlašću u kojoj će participirati i DNZ BiH.

Kod definiranja i rangiranja strateških prioriteta za izgradnju evropske BiH bili smo prinuđeni vraćati se na našu platformu sa kojom smo prije četiri godine izlazili na izbore i veći dio strateških prioriteta preuzeti iz te platforme, jednostavno iz razloga što u prethodne četiri godine BiH nije ostvarila napredak i što je vlast izabrana na izborima prije četiri godine uglavnom tapkala u mjestu i u puno segmentata, ne da nije obezbijedila napredak, već je BiH vratila nekoliko koraka unazad. Protekle četiri godine za BiH su, voljom nacionalne vlasti koja je formirala parlamentarnu većinu, definitivno izgubljene godine i BiH je danas čvršće nego prije četiri godine prikovana za evropsko dno i iz mišije perspektive gleda na svoju evropsku budućnost.

Evropski put je nešto što danas za BiH nema perspektivu i svi oni koji za zastoj reformi u BiH i njeno zaostajanje na evropskom putu traže opravdanja u slabostima i nedostacima EU u velikoj su zabludi i tako na još jedan način obmanjuju vlastite građane.

Kod DNZ BiH nema dileme, članstvo BiH u EU i NATO-u nemaju alternativu i umjesto traženja slabosti Evropske unije, za BiH i njenu izabranu vlast bi bilo daleko racionalnije da unapređuju međusobni dijalog i brže ispunjavaju uslove za pridruživanje i punopravno članstvo u ovim asocijacijama.

DNZ BiH iskreno žali što je današnja pozicija BiH za ispunjavanje uslova za pridruživanje i punopravno članstvo u ovim asocijacijama daleko nepovoljnija u odnosu na prije četiri godine, ali isto tako moramo konstatirati i uvažavati da su akteri vlasti koji su BiH doveli u takvu poziciju izabrani voljom birača.

Naše prioritete u izgradnji evropske BiH simbolično smo nazvali „Prioriteti 10 R“ zbog početnog slova ključne riječi sa kojom počinju. Iako se radi o marketinškom potezu ipak je činjenica da svi današnji prioriteti BiH neizbježno počinju riječima „reforma“, „razvoj“, „racionalizacija“, „revizija“ i slično, a broj prioriteta je nešto veći zbog nezavidnog položaja u kojem se danas BiH nalazi.

Strateške prioritete BiH na evropskom putu danas je teško rangirati iz razloga što je BiH svoj evropski put sama zacementirala, oslanjajući se isključivo na milost i racionalan pristup EU-e, zaboravljajući pri tome vlastite obaveze, a kod takvog stanja teško je odrediti granice i rang prioriteta.

Iskreno se nadamo da će na predstojećim izborima u BiH pobijediti pro-evropski programi, stranke i ljudi te da će izgradnja evropske BiH biti projekat oko kojeg će se postići puni politički konsenzus, pa će i prioriteti u takvoj situaciji biti lakše utvrđivani i realizirani.

U takvom očekivanju i u uvjerenju da je došlo vrijeme za potpuni zaokret u unutrašnjoj politici u BiH, od podjela, nepovjerenja, poniženja, dezintegracije, siromašenja i drugog ka dijalogu, evropskoj perspektivi, napretku, integracijskim tokovima, optimizmu i međusobnom povjerenju - DNZ BiH u svojoj Platformi za evropsku BiH sa kojom izlazi na predstojeće izbore koristi izborni slogan

VRIJEME JE...

Iako vrijeme u stanju u kojem se nalazi nije saveznik za BiH, nema nikakve sumnje Vrijeme je... za brojne, brze i radikalne zaokrete u BiH ukoliko se želi izbjeći da se evropska perspektiva za BiH pretvori u „evropsku katastrofu i sramotu“.

DNZ BiH ima PROBiH kao cjelovit program oporavka i razvoja BiH, a

PROBiH 2010. je izvod iz izvornog i cjelovitog programa prilagođen sadašnjem stanju u BiH, prioritetima i očekivanom stepenu političkog utjecaja DNZ BiH na donošenje strateških odluka.

Za realizaciju svoje Platforme za evropsku BiH, PROBiH 2010., primjereno stanju i vremenu namjeravamo i dalje koristiti strategiju „MALIH KORAKA, VELIKIH SKOKOVA“, koja u prvom redu podrazumijeva oslonac na vlastite resurse i korištenje vlastite pameti.

Mali koraci mogu obezbijediti veliki napredak i stvoriti uslove za velike korake, za intenzivniji ulazak stranog kapitala, velike investicione i infrastrukturne projekte i drugo, a koji mogu biti motor razvoja i napretka u BiH.

PROBiH polazi od načela da u programski orijentiranoj Platformi za evropsku BiH svaki građanin može biti u funkciji tog cilja, dakle za DNZ BiH nema napuštenih, ignorisanih i invalida rada, svako na primjeren način može biti koristan član društva i tako dati doprinos izgradnji evropske BiH.

Uzevši u obzir sve aspekte i okolnosti u kojima se nalaze BiH i njeni građani, DNZ BiH je u svojoj Platformi za evropsku BiH sa kojom izlazi na izbore 03. oktobra definirala slijedeće strateške prioritete:

- 1. REFORME U EKONOMIJI, ZAPOSŁJAVANJE I EKONOMSKI OPORAVAK BiH**
- 2. REFORME USTAVA I ISPUNJAVANJE USLOVA ZA ČLANSTVO BiH U EU I NATO-u**
- 3. REFORME U SOCIJALNO-ZDRAVSTVENOM SEKTORU I GARANCIJA DOSTUPNOSTI OSNOVNE SOCIJALNE I ZDRAVSTVENE ZAŠTITE SVAKOM GRAĐANINU BiH**
- 4. REFORMA OBRAZOVANJA I KONTINUIRANO POBOLJŠANJE POLOŽAJA I STATUSA MLADIH LJUDI**
- 5. REGIONALIZACIJA BiH I RAVNOMJERNIJI RAZVOJ REGIJA**
- 6. RAZVOJ POLJOPRIVREDE I SELA**
- 7. REVIZIJA KONCEPTA PRIVATIZACIJE I EFIKASNIJA BORBA PROTIV KORUPCIJE I ORGANIZIRANOG KRIMINALA**

- 8. RACIONALIZACIJA JAVNE POTROŠNJE I DRŽAVNE UPRAVE I ODGOVORNIJI ODNOS PREMA GRAĐANIMA**
- 9. RAZVOJ I PROMOCIJA DIJALOGA I POVJERENJA KAO TEMELJA NAPRETKA**
- 10. REVIZIJA SADAŠNJEG STATUSA DIJASPORE I NJENO POZICIONIRANJE KAO RESURSA BiH**

1. REFORME U EKONOMIJI, ZAPOSŁJAVANJE I EKONOMSKI OPORAVAK BiH

DNZ BiH smatra da je za stanje u BiH, ekonomija najjači, ako ne i jedini snažan integrirajući faktor države BiH i efikasno sredstvo za rušenje granica i barijera koje dijele i razdvajaju građane BiH.

Privreda u BiH je u stanju potpune dezorganiziranosti i potpuno se uklapa u slike beznađa i entropije koja je zahvatila sve pore ekonomskog života u BiH.

Obnovu privredi DNZ BiH smatra jedinom preostalom nadom koja građanima BiH, a posebno mladim ljudima može vratiti vjeru u perspektivu života u BiH i promijeniti njihovo opredjeljenje da po svaku cijenu napuštaju BiH.

Najveći i jedini krivac za sadašnje haotično stanje u bosanskohercegovačkoj ekonomiji je poslijeratna nacionalna vlast, koja ne samo da nije otvorila nova radna mjesta i pokrenula točkove razvoja, već je svojim podjelama, nesposobnošću i kriminogenim sklonostima uništila i ono resursa i potencijala koje je naslijedila od prethodnog sistema.

Bez održive strategije obnove i razvoja i nakaradno započetim i vođenim ekonomskim reformama BiH je definitivno pretvorena u ekonomskog invalida kod kojeg su poremećene sve vitalne funkcije i kojem prijeti klinička smrt.

Smatramo da dosadašnji nacionalni koncept vlasti u BiH nema kredibilitet i nije sposobam napraviti radikalne zaokrete u bh. ekonomiji i provesti ekonomske reforme koje nemaju alternativu.

DNZ BiH je potpuno sigurna da se uz dobro programsko usmjerenje, uz pravilno određivanje prioriteta, adekvatne zakonske i budžetske poticaje države i uz radikalne ekonomske reforme u BiH u narednom mandatnom periodu od četiri godine, tj. do konca 2014. godine, može dostići predratni nivo razvoja BiH i otvoriti 100-150.000 novih radnih mjesta.

Ovo bi bila spasonosna injekcija za pokretanje ukupnog točka razvoja u BiH i hvatanja koraka za naprednom Evropom.

Na putu ekonomskih reformi, obnove privrede i otvaranja novih radnih mjesta u BiH, DNZ BiH smatra da je neophodno preduzimati slijedeće prioritete korake:

Napraviti strategiju zapošljavanja i prioritete razvoja na nivou države, a potom kompatibilne strategije na nivou entiteta, kantona i regija, sa precizno utvrđenim prioritetima i komparativnim prednostima.

Donijeti strategiju i program oživljavanja i zaštite domaće proizvodnje, od propisivanja kvaliteta do promocije i širenja svijesti o značaju proizvodnje i kupovine domaćeg proizvoda.

Izvršiti izmjene postojeće zakonske i normativne regulative u oblasti gospodarstva i učiniti je kompatibilnom sa istom u zemljama razvijene tržišne ekonomije.

Odmah izvršiti reviziju koncepta privatizacije u cilju spašavanja preostalih privrednih potencijala i onemogućiti bezobzirnu rasprodaju preostalog nacionalnog bogatstva u javnom sektoru.

Poduzeti sve aktivnosti za povećanje konkurentnosti domaćih proizvoda na svjetskom tržištu, a prije svega smanjiti opterećenja na cijenu koštanja proizvoda na nivo koji imaju zemlje konkurentnog proizvoda.

Bosnu i Hercegovinu normativno, programski i promotivno učiniti privlačnom i otvorenom za strana ulaganja, a posebno ona koja obezbjeđuje otvaranja više radnih mjesta i ulaganja u partnerstvu sa radnicima i domaćim menadžerima.

Svim sredstvima se suprotstaviti tendencijama kolonizacije BiH i njenog pretvaranja u potpunog ovisnika o međunarodnoj pomoći i svih oblika uslovljavanja od kojeg nema ekonomske koristi za BiH i njene građane.

Zakonima i mjerama vlade poticati izvoz i organizirani nastup na svjetskom tržištu, posebno za poduzetnike i firme iz branše radno-intenzivnih djelatnosti.

Posebnim mjerama i zakonskim rješenjima stimulirati zdravo poduzetništvo i zapošljavanje mladih ljudi i mladih stručnjaka.

Poticati i zakonski unapređivati javno-privatno partnerstvo kao model za bolje korištenje resursa, kadrova i sredstava u funkciji razvoja i zapošljavanja.

Hitno, na nivou države, formirati ministarstvo poljoprivrede i usvojiti održivu strategiju razvoja poljoprivrede, jer je uz potporu države poljoprivreda izvor ogromnog broja toliko potrebnih novih radnih mjesta.

Bosnu i Hercegovinu ustrojivati kao jedinstven ekonomski prostor na kojem će biti obezbijeđeno potpuno slobodno kretanje ljudi i roba i na kojem će vladati usaglašeni zakoni i propisi iz oblasti privrede i zapošljavanja.

2. REFORME USTAVA I ISPUNJAVANJE USLOVA ZA ČLANSTVO BiH U EU I NATO-U

U vremenu u kojem živimo i stanju kakvo je danas u BiH bilo bi normalno da ovo pitanje bude prvo na listi prioriteta za izgradnju evropske BiH.

Odlučili smo se ipak ispred ovoga pitanja na prvo mjesto prioriteta staviti ekonomiju, zapošljavanje i ekonomski oporavak jer život i biološki opstanak građana su na prvom mjestu i ne mogu čekati da se akteri poslijeratne nacionalne vlasti udobrovolje i postignu konsenzus o ustavnim promjenama i racionalnom ustroju države BiH.

Nema nikakve sumnje, građani BiH danas žive u nenormalnoj državi koja počiva na temeljima Dejtonskog mirovnog sporazuma od prije

15 godina i koja u proteklom periodu nije ostvarila značajniji napredak, izuzev što je tim Sporazumom prekinut rat i uspostavljen mir u BiH.

Reforme Ustava su danas ključni faktor i uslov za napredak BiH i njeno priključivanje evropskim integracijskim tokovima. U više pokušaja i uz značajan angažman međunarodne zajednice u BiH ipak nije došlo do konsenzusa za donošenje novog Ustava, niti za dogradnju postojećeg Ustava u pravcu izgradnje racionalne i evropski kompatibilne države.

Svakome, osim aktuelne nacionalne vlasti, potpuno je jasno da država sa tri predsjednika, pet nivoa vlasti, sa 183 ministarstva i ministra, sa tako skupom, neefikasnom i neracionalnom administracijom i drugim, kakva je BiH i ne može dalje od siromaštva, izolacije, beznađa i dna Evrope u društvu sa Albanijom.

Iluzorno je očekivati od koncepta nacionalne vlasti i njihovih predstavnika da, nakon toliko opstrukcija i destrukcija, preko noći otpočnu dijalog i postignu konsenzus oko pitanja na kojima grade obmane građana i koncept održavanja na vlasti.

Za ustavne reforme i ustroj BiH kao evropski kompatibilne države neophodan je dijalog, povjerenje i volja da se gradi napredak za BiH i sve njene građane.

Predstojeći izbori u BiH zato su od presudnog značaja za budućnost BiH i njenih građana i ta budućnost je 03. oktobra u rukama građana i birača koji o tome odlučuju.

DNZ BiH smatra da reforme ustava i evropski kompatibilna rješenja ustroja države treba da budu stvari unutrašnjeg dijaloga i konsenzusa, a ne nametanja rješenja, iako je dijalog malo vjerovatan bez uplitanja i pritisaka međunarodne zajednice.

DNZ BiH smatra da su radikalne i cjelovite promjene Ustava BiH, nakon svih dešavanja malo vjerovatne i radi toga smo zagovornici dijaloga i rješenja korak po korak do evropske BiH. Mislimo da je to realno odmah nakon izbora i uz čvrstu asistenciju međunarodne zajednice i radikalni odnos prema svima koji budu na liniji daljnjih opstrukcija ustavnih promjena i evropskog puta BiH.

Mi nemamo namjeru prejudicirati ustavna rješenja, ali smo zagovornici evropski kompatibilnih i održivih rješenja koja su prihvatljiva za sve građane BiH.

Smatramo da punopravno članstvo BiH u EU i NATO-u danas nema alternativu.

Za BiH članstvo u NATO-u znači sigurnost za sve njene građane da se neće ponoviti sukobi i tragedija iz bliske prošlosti, a članstvo u EU za njene građane znači garanciju napretka, jer niti jedna zemlja nakon ulaska u EU nije postala siromašnija.

DNZ BiH cijeni strpljenje i napore međunarodne zajednice kod ispunjavanja uslova BiH za približavanje evropskim asocijacijama, ali smatramo da nije realno u ovakvoj konstelaciji političkih odnosa u regionu od BiH tražiti da ispuni sve uslove i da uđe u članstvo EU i NATO-a, jer bi to značilo čekanje u nedogled i gubitak strpljenja kod građana BiH.

Smatramo da je strategija ulaska u EU u paketu za sve zemlje regiona i nakon toga ispunjavanje uslova pod okriljem članstva u EU daleko realnije i racionalnije, što se pokazalo na primjerima Bugarske i Rumunije koje su pravi napredak ostvarile tek nakon prijema u članstvo u EU. Iako se od 2000. godine nalazi u evropskim integrativnim procesima BiH je po ispunjavanju uslova koje pred nju postavlja EU posljednja u regionu. Sada je sasvim sigurno da sadašnja vlast nacionalne koalicije u BiH nije spremna i sposobna započeti i provesti ubrzane procese integracije koji su osnovni uslov da BiH podnese zahtjev i otpočne pregovore o članstvu sa EU.

Posljedice su već sada teške, a ono najpogubnije, uz postojeći vizni režim, je što BiH sve više liči na izolirano pusto ostrvo u srcu Evrope u kojem samo rijetki imaju šanse za prosperitetan i civiliziran život.

Radi svega navedenog, DNZ BiH stoji na stanovištu da Evropski put za BiH nema alternativu i da nova vlast nakon 03. oktobra mora odmah preuzeti obavezu i odgovornost za ispunjavanje svih uslova koji proističu iz tog puta.

Imajući to u vidu DNZ BiH će se na polju reformi Ustava i ispunjavanja uslova za članstvo BiH u EU i NATO zalagati za slijedeće aktivnosti:

Otpočinjanje dijaloga i postizanje konsenzusa oko ustavnih promjena i izgradnje evropske BiH.

Izgradnja institucija i kapaciteta države BiH za ubrzane procese integracije jer je izgubljeno puno vremena i BiH mora nadoknaditi zaostatak za drugim zemljama regiona.

Ubrzano usklađivanje zakonske regulative sa propisima i standardima EU, pri čemu je potrebno maksimalno koristiti iskustva i pomoć susjeda i prijatelja koji su uspješno prošli taj put.

Nakon završetka izbora, odmah pristupiti ubrzanom ispunjavanju uslova iz Mape puta za NATO i preostalih obaveza iz Mape puta za ukidanje viznog režima, kako bi se ukinula višegodišnja izolacija građana BiH koja ima višestruko štetne posljedice po napredak BiH.

Odmah pristupiti ispunjavanju preostalih uslova za podnošenje aplikacije za pregovore o članstvu u Evropskoj uniji.

Ispunjavanje preuzetih obaveza BiH po osnovu potpisanih međunarodnih sporazuma, jer to ima dalekosežne posljedice po daljnje integracijske procese.

Uspostavljati nove institucije i pokrenuti široke reforme u cilju maksimalnog korištenja predpristupnih fondova EU za finansijske i druge poticaje razvoja raznih oblasti, a posebno poljoprivrede, razvoja sela, infrastrukture, ekonomskog razvoja nerazvijenih područja i drugo.

Stalna edukacija članova zakonodavne i izvršne vlasti na svim nivoima i građana BiH o integracijskim procesima u EU, o uvjetima koji se postavljaju, o prednostima i očekivanjima u cilju izgradnje povoljnog ambijenta za ispunjavanje uslova za pregovore i sticanje statusa kandidata za punopravno članstvo u EU.

3. REFORME U SOCIJALNO-ZDRAVSTVENOM SEKTORU I GARANCIJA MINIMALNE SOCIJALNO-ZDRAVSTVENE ZAŠTITE ZA SVE GRAĐANE BIH

Pored izloženosti općem i ekstremnom siromaštvu, veliki broj građana BiH po aktuelnim zakonskim propisima ne ostvaruje pravo na osnovnu socijalnu i zdravstvenu zaštitu.

U BiH ne postoji funkcionalan sistem socijalne zaštite, iako se za ove namjene izdvajaju značajna finansijska sredstva.

Postojeći sistem socijalne zaštite u BiH obuhvata oko 450.000 građana BiH. Jedina kategorija građana koja ostvaruje primanja po osnovu sistema socijalne zaštite koji su dovoljni za život van siromaštva su kategorije proizašle iz rata, dok svim ostalim ugroženim kategorijama sistem socijalne zaštite ne omogućava ni sredstva potrebna za minimalne biološke potrebe.

Trenutno izražene socijalne potrebe rezultat su općeg stanja ekonomije i nezaposlenosti i očito je da su izdvajanja za socijalnu zaštitu nedostatna da obezbijede minimalnu socijalnu sigurnost građanima sa izraženim socijalnim potrebama.

Na drugoj strani je jasno izražena neefikasnost postojećeg sistema socijalne zaštite u kojem je izdvajanje za finansiranje tehničkog osoblja koje se bavi poslovima socijalne zaštite često veće od dijela namijenjenog za direktne socijalne prinadležnosti.

Iako stope izdvajanja za socijalnu i zdravstvenu zaštitu u BiH ne odstupaju značajno od onih u zemljama okruženja i EU, jasno je da je masa prikupljenih sredstava simbolična u odnosu na iste.

Ako se tome dodaju izbjegavanja uplate i razne malverzacije sa ovim sredstvima, onda i nije čudno što su prinadležnosti simbolične, što je mali broj građana sa socijalnim potrebama obuhvaćen socijalnom zaštitom i što mnogi korisnici sa kojim ostvaruju pravo nisu registrovani kao korisnici socijalne zaštite.

U BiH trenutno oko 550.000 građana (oko 15%) nema zdravstveno osiguranje.

Neosigurane osobe, ukoliko nemaju novca, ne mogu se liječiti u zdravstvenim ustanovama ili čak nisu u stanju dobiti ni aspirin. Naša je crna stvarnost da preventivna zdravstvena zaštita građana BiH gotovo i ne postoji i da je veliki broj zdravstvenih usluga višeg nivoa za veliki dio građana BiH nedostupan.

Tome treba dodati i činjenicu da su fondovi solidarnosti slabo razvijeni, a postojeća sredstva simbolična u odnosu na svakodnevne potrebe.

Nažalost, naša je svakodnevica da ljudi u BiH umiru zbog banalnih bolesti i zbog nemogućnosti da kupe lijekove i plate zdravstvene usluge koje nisu obuhvaćene zdravstvenom zaštitom.

Građani BiH se u današnjem sistemu zdravstvene zaštite susreću sa brojnim problemima, od kojih su samo neka: nepostojanje funkcionalne mreže zdravstvenih ustanova, nedefinisanje paketa osnovnih zdravstvenih prava, neefikasnost pružanja usluga u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, neracionalno i neefikasno korištenje sredstava fondova u zdravstvenoj zaštiti, nedovoljna razvijenost institucija i aktivnosti na preventivnoj zdravstvenoj zaštiti i promociji zdravlja i drugo.

DNZ BiH smatra da pitanje socijalne i zdravstvene zaštite mora biti uređeno na nivou države kako bi se postigla maksimalna racionalnost u sistemu socijalne i zdravstvene zaštite i kako bi ista na jednak način bila dostupna svim građanima na cijelom prostoru BiH.

U pravcu povećavanja efikasnosti i ukupnog unapređenja sistema socijalne i zdravstvene zaštite DNZ BiH će svoje aktivnosti usmjeravati u slijedećim pravcima:

Obezbijediti 100%-tnu pokrivenost osnovnim zdravstvenim osiguranjem.

Definirati zagarantirani paket osnovnih zdravstvenih prava i učiniti ga dostupnim svakom građaninu BiH.

Zdravstvenu politiku i sve njene bitne segmente definirati na nivou BiH.

Obezbijediti jednaka prava i prinadležnosti za sve osobe sa onesposobljenjima na cijelom prostoru BiH.

Potpuno izjednačiti prava različitih kategorija građana sa invaliditetom.

Implementirati presudu Ustavnog suda Federacije o izjednačavanju prava stradalnika rata iz reda NO ZB-e sa ostalim kategorijama stradalnika rata u BiH.

Osigurati jednaka prava na dječiju zaštitu na cijelom prostoru BiH.

Osiguranje finansijskih poticaja za stambeno zbrinjavanje siromašnih porodica i mladih ljudi.

Do kraja 2012. godine definirati politiku borbe protiv „bijeke kuge“ i prinadležnosti za majke i porodice sa više djece.

U skladu sa Ustavom BiH i u skladu sa Evropskom socijalnom poveljom pristupiti implementaciji preuzetih obaveza i uspostave politika usmjerenih na iskorjenjivanje ekstremnog siromaštva u BiH.

Podržavati donošenje Zakona o penzijsko-invalidskom osiguranju i Zakona o doprinosima na nivou države, kojim će se osigurati jednak tretman penzionera na cijelom prostoru BiH.

Otpočeti reforme penzionog sustava i uvođenja modela dobrovoljnog penzionog osiguranja.

4. REFORMA OBRAZOVANJA I KONTINUIRANO POBOLJŠANJE STATUSA I POLOŽAJA MLADIH LJUDI

Obrazovanje je prvorazredno strateško pitanje u društveno-ekonomskom razvoju svake zemlje i svih kultura i zato je normalno da je isto u vrhu svih prioriteta sa ciljem obezbjeđivanja uslova za kvalitetno i savremeno obrazovanje, pristojno, dostupno, prihvatljivo i efikasno obrazovanje lišeno svakog političkog utjecaja.

Radi ukupne važnosti segmenta obrazovanja sasvim je opravdano obrazovanje tretirati kao privredni sektor koji kroz dugoročnu investiciju i društveni kapital doprinosi ukupnom ekonomskom razvoju, smanjivanju siromaštva i ubrzavanju procesa integracija.

Obrazovanje u BiH je danas talac i žrtva općeg stanja i sivila u BiH kojeg karakterišu visok nivo etničke homogenizacije, nacionalni obrazovni programi, prava inflacija obrazovnih ustanova, komercijalizacija akademskih zvanja, nedovoljna stručna zastupljenost nastave, nemotiviranost prosvjetnih radnika, nedostatak investicija u obrazovanje, debalans u strukturi potrebnih i raspoloživih profila obrazovanja, kriminalizacija obrazovanja i drugo.

Mladi ljudi u BiH suviše su veliki ulog da bi se obrazovanju pristupalo toliko podijeljeno, nacionalno i ideološki obojeno i bez praktične spremnosti za ulazak u radikalne reforme obrazovnog sustava u BiH.

Evropa je kroz Bolonjski proces pokrenula široku akciju ujedinjavanja kvaliteta više sistema obrazovanja različitih kvaliteta i tradicije kako bi proizvodila prvoklasne stručnjake koji bi bili oslonac budućeg razvoja EU.

Iako je BiH ušla u projekat Bolonjskog procesa, utisak je da je isti na početku dočekan nespremno i sa puno dilema i bez adekvatnog zakonskog tretmana. Nažalost, prava slika obrazovanja u BiH može se vidjeti iz podatka da od 40 zemalja koje su rangirane po provođenju Bolonjskog procesa BiH je sa pretposljednog skliznula na posljednje mjesto.

Obrazovanje u BiH je u velikoj mjeri opterećeno političkim uticajima iz razloga što u obrazovanju svoje zbrinjavanje, a u posljednje vrijeme i „biznis“ nalaze brojni isluženi i propali političari koji dodatno usložnjavaju i onako nezavidno stanje u obrazovnim ustanovama. DNZ BiH je poučena brojnim praktičnim iskustvima u svojim programskim dokumentima dala obrazovanju stratešku poziciju i obrazovanje tipovala kao značajan faktor razvoja i napretka.

Vođena takvim opredjeljenjima, DNZ BiH u svojim programima i planovima zagovara besplatno i obavezno osnovno i srednje obrazovanje, te značajno učešće države u poticanju i subvencioniranju visokog obrazovanja.

Općina Velika Kladuša, gdje DNZ BiH obnaša vlast, je, vođeno tim slijedom, jedinstven primjer u BiH gdje se iz općinskog proračuna stipendira svaki redovni student, bez obzira na političku pripadnost i profil obrazovanja.

Stipendije se dodjeljuju uz jedinu obavezu studenta da redovno daje ispite i upisuje godine studija. Tako u školskoj 2009/2010. godini Velika Kladuša je stipendirala 387 redovnih studenata i 23 studenta sa kadrovskom stipendijom za deficitarne kadrove.

Velika Kladuša je jedinstvena i po tome što za sve učenike osnovne škole obezbjeđuje besplatan prevoz u školu, a za učenike srednjih škola prevoz subvencionira sa 50%. To je značajan poticaj obrazovanju, a praktična iskustva ovog primjera DNZ BiH će implementirati u svim sredinama gdje bude obnašala vlast.

U cilju davanja mjesta obrazovanju koje mu strateški pripada, ukoliko bude sudionik u vlasti nakon izbora 03. oktobra DNZ BiH će insistirati na slijedećim prioritetima u sferi obrazovanja:

Stvaranje zakonskih i tehničkih pretpostavki za stavljanje u punu funkciju i dogradnju Bolonjskog procesa kao šanse za uključivanje BiH u evropske integracione procese u oblasti obrazovanja.

Stvaranje zakonskih i materijalnih pretpostavki da osnovno i srednje obrazovanje u BiH bude potpuno besplatno i apsolutno dostupno.

Nastavak reforme obrazovnog sustava BiH u pravcu njegove potpune autonomije, depolitizacije, primjene savremenih metoda i učila i stvaranje uslova za potpunu kompatibilnost školskih programa sa programima razvijenih zemalja Evrope.

Obezbjedenje jednakog pristupa obrazovanju za sve mlade ljude u BiH.

Stvaranje materijalnih i sistemskih uslova za školovanje posebno nadarenih učenika i studenata, bez obzira na socijalni i drugi status.

Organizovanje elitnih škola za natprosječno sposobnu omladinu radi postizanja vrhunskih rezultata na polju nauke za potrebe šire društvene zajednice.

Poticanje svih oblika investicija u obrazovanje, uz uvjerenje da su to najprofitabilnija ulaganja iz ugla razvojnih planova i budućnosti BiH.

Podizanje stručnog i pedagoškog kvaliteta nastavnog kadra, podizanje rasta njihovog standarda i standarda učenika i studenata, te osavremenjavanje savremenih obrazovnih tehnologija i tehnika rada.

Uvođenje standarda obrazovanja i efikasna kontrola njihove primjene u svrhu borbe protiv inflacije obrazovnih ustanova i akademskih zvanja koja nisu građena na standardima i kvalitetu obrazovanja.

Dekriminalizacija obrazovanja i prosvjetnih radnika.

Procjenjuje se da u BiH danas živi oko 950.000 mladih ljudi u dobi između 15 i 30 godina, što je oko 25% ukupnog stanovništva BiH.

Nije više za bilo koga iznenađujuća, a nažalost ni uznemirujuća činjenica da se mladi ljudi u BiH nalaze na margini društva lišeni značajnijeg uticaja u civilnom društvu i političkom životu, a sve veći broj mladih ljudi odrasta u sredini koja im ne može osigurati slobodu izbora obrazovanja, rada, dostojanstva i zdravog življenja.

U takvoj situaciji mladi ljudi su osuđeni na apatiju i umjesto poduzimanja akcije za popravljavanje svoga položaja povlače se, odaju se porocima ili spas vide jedino u odlasku što dalje i što brže iz BiH.

DNZ BiH, uistinu u mladim ljudima vidi žrtve teškog stanja u BiH, ali u njima ne vidi predmet sažalijevanja, već ogroman potencijal za gradnju evropske BiH, kojeg upravo uz pomoć samih mladih ljudi treba staviti u funkciju kao aktivnog sudionika i pokretača promjena bez kojih nema ni promjene položaja i statusa mladih ljudi u BiH.

DNZ BiH je vođena ovim principima na vlastitom primjeru funkcioniranja općinske vlasti u Velikoj Kladaši, gdje obnaša vlast, iako na malom prostoru, pokazala da mladi ljudi sa razlogom zaslužuju šansu i da je davanje više šanse mladim ljudima potez koji vrlo brzo daje rezultate, donosi osvježenje i potiče optimizam u društvu.

Na političkom planu DNZ BiH je također razvila koncept uključivanja mladih ljudi u političke aktivnosti, što se praktično očitovalo većim interesom mladih ljudi za politiku i učešće u donošenju važnih strateških odluka.

U proteklom mandatu najmlađi poslanici u kantonalnim skupštinama i u oba doma Parlamenta Federacije BiH potiču iz reda izabranih poslanika DNZ BiH i nakon četiri godine to su odgovorni i vrijedni politički predstavnici, a sutra ministri i ljudi koji će i sami donositi i predlagati odluke od značaja za mlade ljude.

Umjesto sažalijevanja nad položajem i statusom mladih ljudi u BiH, DNZ BiH će svoje aktivnosti na poboljšanju položaja mladih u BiH, zajedno sa mladima u narednom periodu usmjeravati u slijedećim pravcima:

Institucionalizirati jednak pristup obrazovanju za sve mlade ljude, kroz širok spektar subvencija stanovanja, prevoza, udžbenika, hrane i ostalog za sve učenike i studente, a posebno za one slabijeg materijalnog stanja.

Zalaganje za poseban program stipendiranja mladih ljudi koji potiču iz siromašnih porodica i nerazvijenih područja BiH.

Motiviranje i afirmiranje politike zapošljavanja mladih ljudi i pokretanje poduzetništva i vlastitog biznisa mladih ljudi.

Poticanje i institucionalizacija organizacija mladih ljudi koje će vršiti javni pritisak na vlasti u pravcu rješavanja položaja mladih ljudi u društvu.

Davanje šanse mladim ljudima za aktivno uključivanje u sve tokove društvenog i javnog života kako bi bili u prilici da sami donose odluke ili više utiču na odluke od značaja za položaj mladih ljudi u BiH.

Subvencioniranje i aktivnije učešće društva u stambenom zbrinjavanju mladih ljudi.

Šire i aktivnije učešće društvene zajednice u preventivnoj zaštiti i borbi protiv poroka i ovisnosti mladih ljudi.

Kontinuirano educiranje mladih ljudi sa namjerom da i sami pokažu više motiva i inventivnosti za vlastite akcije na poboljšanju svoga statusa.

Više izdvajanja za sport i sportske objekte, kao mjesta značajnog angažmana i zdravog života mladih ljudi u BiH.

5. REGIONALIZACIJA BIH I RAVNOMJERNIJI RAZVOJ REGIJA

Regionalizacija je jedan od principa na kojem EU gradi svoje projekte budućeg razvoja i napretka. Osnovna svrha regionalizacije je u isticanju komparativnih prednosti pojedinih područja u svrhu ravnomjernijeg regionalnog razvoja i zaštite kulturno-istorijskog identiteta regija i njegovanje različitosti kao osnovnog demokratskog principa savremenog svijeta.

Regionalizacija je odgovor na brojne separatističke i dezintegracijske težnje koje su se pojavljivale u Evropi, upravo iz razloga neravnomyernog regionalnog razvoja i uticaja političkih centara moći na neravnopravan status regija unutar jedne države ili zajednice država.

Analitičari i stratezi, u dogledno vrijeme, EU vide kao zajednicu regija i taj proces je uveliko otpočeo.

BiH kao pretendent na punopravno članstvo u EU prije nego bilo ko ozbiljno shvati njene želje mora proći proces preustroja u racionalnu i evropski kompatibilnu državu. Sadašnji ustroj države BiH je potpuno neracionalan, nefunkcionalan i napose neodrživo skup.

Proces preustroja BiH u racionalnu i evropski kompatibilnu državu je danas političko pitanje oko kojeg je neophodan iskren dijalog i konsenzus političkih faktora u BiH.

Regionalizacija je proces kroz koji će BiH prije ili kasnije morati proći na putu do punopravnog članstva u EU. Nažalost ovaj proces u BiH opterećen je nacionalnim i političkim podjelama u kojima se gube prava svrha i smisao regionalizacije.

Proces priprema za regionalizaciju BiH otpočeo je 2002. godine, bez konkretnih rezultata i sa politički zakovanim rješenjima koja su rezultat ratnih sukoba i izvršene nacionalne homogenizacije u BiH.

DNZ BiH smatra da je proces regionalizacije BiH neminovnost na putu ka Evropi i da je za taj čin potrebno otvoriti dijalog na principima evropskih kriterija regionalizacije i uz puno uvažavanje kulturno-istorijske prošlosti i specifičnosti BiH.

U dosadašnjim poluilegalnim raspravama o regionalizaciji broj regija se nameće kao osnovno pitanje, što nema nikakve veze sa regionalizacijom i njenom svrhom.

DNZ BiH će u procesu regionalizacije zastupati i braniti stanovište da regije u BiH ne mogu biti političke jedinice, već privredno-kulturne

zajednice na koje se prenose značajne ovlasti iz privrede, kulture, ekologije, lokalne samouprave i drugo, pri čemu nije prioritetan broj regija, već njihovo funkcioniranje i udovoljavanje zahtjevima radi kojih se formiraju.

Bosna i Hercegovina je danas ustrojena kao složena država sastavljena iz administrativnih jedinica koje čine dva entiteta, 10 kantona, jedan distrikt, gradske zajednice i općine.

Pravila i kriteriji na osnovu kojih su formirane postojeće administrativne jedinice u BiH isključivo su političke prirode i to je primjer neracionalne u nefunkcionalne organizacije države.

BiH se danas sve više susreće sa problemom neravnomyernog regionalnog razvoja pri čemu se rapidno povećavaju razlike u razvijenosti administrativno-teritorijalnih jedinica uslovljena političkim uticajima, a ne komparativnim i strateškim prednostima.

Očito je da brži ekonomski napredak ostvaruju regije sa većim urbanim i političkim centrima moći (Sarajevo, Banja Luka, Mostar, Tuzla, Zenica), a sve je više na sceni zaostajanje i gušenje pojedinih drugih regija (Goražde, Livno, Trebinje, Travnik, Bihać i dr.) koji su izgubili status političkih centara moći samo iz razloga što nemaju politički uticajne predstavnike u vlasti.

Ova razlika u razvijenosti administrativnih jedinica kontinuirano se povećava i stvara tenzije sa separatističkim aspiracijama i razloge sve više nalazi u astronomskim razlikama u standardu života i kvalitetu javnih usluga (zdravstvo, obrazovanje, komunalna infrastruktura, socijalna zaštita i dr.).

Iz podataka o investicijama i ulaganjima u infrastrukturu po glavi stanovnika jasno se može vidjeti da su razlike između nekih kantona u Federaciji i 10 puta u korist Sarajeva ili čak 11 puta u korist Banja Luke u RS-u.

Regionalizacija i ravnomyerniji razvoj regija je jedini lijek za integraciju BiH kao države i za potiskivanje separatističkih ambicija koje nalaze poticaje u stalno rastućim razlikama u razvijenosti.

U svome političkom djelovanju, DNZ BiH će potencirati potrebu i opravdanost formiranja Bihačke regije kao ekološko-turističke regije u BiH koja ima svoju tradiciju i uslove za samoodrživost i u najtežim vremenima.

Shvatajući regionalizaciju BiH kao jedno od važnih pitanja na putu u Evropu i kao pitanje od značaja za ravnomjerniji razvoj regija, DNZ BiH će, u granicama svoga uticaja, biti aktivan sudionik ovoga procesa i potencirati slijedeće:

Na nivou države donijeti strategiju i mjere ravnomjernog razvoja regija i općina u BiH u cilju zaustavljanja rasta razlika u stepenu razvijenosti kako bi se osigurao jednak pristup svih građana BiH pravima i uslugama.

Regionalizaciju BiH maksimalno distancirati od političkih kriterija i uticaja u cilju da ona bude produkt evropskih principa, a ne politički projekat centara političke moći.

Broj regija u BiH nije primaran, već su primarni ciljevi koji se postavljaju pred regije.

Dijalog i konsenzus, uz evropske principe regionalizacije, su osnovne pretpostavke na kojima počiva uspješna regionalizacija BiH.

Regionalizacija BiH bez konsenzusa i volje građana sasvim sigurno potiče procese dezintegracije u BiH.

Ravnomjerniji razvoj regija u BiH je strateško pitanje od značaja za funkcioniranje BiH i njen daljni opstanak i napredak.

Poticati i razvijati procese uključivanja regija iz BiH u zajednice evropskih regija koje se formiraju na predmetnim principima.

6. RAZVOJ POLJOPRIVREDE I SELA

Poljoprivreda i selo se sve više tretiraju kao značajni razvojni i strateški resursi, pri čemu se kao kriteriji za takav status poljoprivrede i sela uzimaju proizvodnja hrane i mogućnosti zapošljavanja.

BiH u poslijeratnom periodu nije iskoristila poljoprivredu kao resurs za zapošljavanje ljudi i kao proizvođača hrane kao prvog strateškog artikla u svijetu.

Iako BiH po strukturi zemljišta i klimatskim uslovima nije dominantno poljoprivredna zemlja, ipak raspolaže uslovima koji poljoprivredu mogu smatrati strateškim resursom u razvoju i napretku BiH.

Bosna i Hercegovina se očito ne može nositi sa proizvodnjom konvencionalnih poljoprivrednih proizvoda za tržište, ali posebne potencijale BiH ima u proizvodnji zdrave hrane koja je trend na tržištima razvijenih zemalja, a koja podrazumijeva proizvodnju hrane pod posebnim režimima, u ekološki čistom ambijentu i uz utrošak puno ljudskog rada, sa kojim uslovima BiH raspolaže.

Poslijeratna vlast u BiH je svojom politikom u velikoj mjeri uništila domaću poljoprivrednu proizvodnju, otvorivši granice i izloživši je vjetrometini nelojalne konkurencije proizvođača iz susjedstva i EU. Slijedom takvog odnosa i kriminogenom privatizacijom u velikoj mjeri su uništeni i prerađivački kapaciteti koji su bili veliki izvoznici i prerađivači poljoprivrednih proizvoda koje su proizvodili poljoprivrednici i seosko stanovništvo.

Prema nekim neslužbenim procjenama, poljoprivredom se danas bavi oko 40% stanovništva u BiH i ta činjenica je trebalo da bude dovoljan razlog za odgovorniji odnos prema ovoj djelatnosti. Nažalost, tek sada kada je BiH izgubila korak u segmentu poljoprivredne proizvodnje i pod pritiscima poljoprivrednika poduzimaju se stidljivi koraci ka revitalizaciji, poticanju i osavremenjivanju poljoprivredne proizvodnje.

Sama činjenica da se poljoprivredom bavi uglavnom seosko ili ruralno stanovništvo dovodi do toga da je stanje na selu u potpunoj ovisnosti od stanja u poljoprivredi.

Projekat razvoja poljoprivrede i sela je jedan od strateških razvojnih ciljeva EU i to je razlog više da BiH posveti više pažnje i odgovornosti za stanje i razvoj ove oblasti.

DNZ BiH potpuno uvažava i vrednuje selo kao ravnopravan ambijent za življenje u odnosu na gradska područja i zalaže se za stvaranje uslova na selu koji bi ruralnom stanovništvu, a posebno mladim ljudima na selu otvorili perspektivu za ostanak i rad na selu.

Primjer odnosa DNZ BiH prema selu i poljoprivredi je općina Velika Kladuša gdje su ulaganja u infrastrukturu potpuno izjednačila uslove života u selu i gradu i nema većeg interesa za iseljavanje iz sela i nastanjivanje u gradu.

Tome doprinosi činjenica da svako domaćinstvo na cijelom području općine ima pristup gradskom vodovodu, svako selo je povezano telefonom i pristojnom putnom mrežom, uz pristojne i druge uslove za život na selu i uz intenzivan angažman općinske vlasti za sve vrste poticaja i stručne pomoći poljoprivrednoj proizvodnji i proizvodnji zdrave hrane na selu.

DNZ BiH razvoju poljoprivrede i sela bezrezervno daje strateški značaj, a dovođenje poljoprivrede i sela na mjesto koje joj pripada vidi kroz slijedeće aktivnosti:

Uvođenje ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja na državnom nivou.

Donošenje održive strategije razvoja poljoprivrede i sela na nivou države i donošenje pojedinačnih strategija na svim nižim nivoima do nivoa općina.

Donošenje politika i zakona o poticajima u poljoprivredi na državnom nivou i njihova usklađenost sa istim u susjednim zemljama i zemljama EU.

Formiranje agrobanke kao finansijskog servisa agrara u BiH i servisa za investicije u agrobiznis, te u izvozu poljoprivrednih proizvoda i hrane.

Sistemska poticanje investicija u poljoprivredu i agrobiznis.

Strategija usvajanja standarda EU u poljoprivrednoj proizvodnji i priprema poljoprivrede i proizvodnje hrane za ulazak BiH u članstvo u EU.

Insistirati na donošenju Zakona o poljoprivredi, agrobiznisu i ruralnom razvoju, kojim će se definirati ciljevi poljoprivredne politike u BiH, institucionalni mehanizmi za njeno provođenje i mehanizmi koordinacije njenog provođenja na svim nivoima vlasti.

Podsticanje zadrugarstva i kooperantske proizvodnje kao modela organizovanja i tržišnog povezivanja malih poljoprivrednih proizvođača sa kupcima i prerađivačima poljoprivrednih proizvoda i dobavljačima opreme i repromaterijala za poljoprivredu.

Donošenje programa i mjera zaštite domaće proizvodnje koje nisu u suprotnosti sa potpisanim sporazumima BiH i koje su diskreciono pravo BiH, a koje prema poljoprivrednim proizvodima i proizvođačima hrane iz BiH u punom obimu primjenjuju susjedne zemlje i konkurencija.

Sistemska regulisanje radnog i pravnog statusa poljoprivrednika i njihovih članova porodice.

Programi stručne edukacije i obrazovanja stručnog kadra za potrebe poljoprivrede i proizvodnje zdrave hrane.

Brendiranje poljoprivrednih proizvoda i hrane sa tradicionalnim karakteristikama i promocija BiH kao proizvođača zdrave hrane.

7. REVIZIJA KONCEPTA PRIVATIZACIJE I EFIKASNIIJA BORBA PROTIV KORUPCIJE I ORGANIZIRANOG KRIMINALA

Bosna i Hercegovina je zemlja sa najdužim tranzicijskim procesima od svih zemalja koje će proći tranziciju prema Evropskoj uniji.

Nažalost, u procesu tranzicije Bosna i Hercegovina nije na pravi način koristila tranzicijska iskustva drugih zemalja i rezultat toga su greške i nenadoknadive štete po BiH i njene građane.

Privatizacija je primjer tranzicijske greške Bosne i Hercegovine sa nesagledivim posljedicama. Umjesto korištenja pozitivnih i negativnih iskustava drugih tranzicijskih zemalja u procesu privatizacije, BiH je proizvela vlastiti model privatizacije koji se doima kao zbir

grešaka u svim drugim modelima i onda je jasno zašto je koncept privatizacije u BiH dobio prerogative „lopovska“, „pljačkaška“, „nemoralna“ i drugo.

Jasno je da je koncept privatizacije u BiH projekat volje kriminogenih političkih lobija u BiH i namjere međunarodne zajednice da BiH i u ovom segmentu bude pokusni kunić, kao i u brojnim drugim segmentima.

Brojne izmjene i dopune Zakona o privatizaciji nisu popravljale koncept privatizacije, već su bile ispunjavanje dodatnih želja „naručioca i sponzora“ privatizacije u BiH.

Entitetska privatizacija je također jedna od sistemskih i konceptijskih grešaka tadašnje vlasti u BiH i kreatora koncepta.

Proces privatizacije u BiH, posebno u Federaciji Bosne i Hercegovine je u jednom gotovo potpunom zastoju, bremenit napravljenim greškama i opterećen daljnjom odgovornošću i pritiscima radnika koji su najveće žrtve napravljenih grešaka.

Stanje u procesu privatizacije je danas bukvalno haotično i formirane agencije za privatizaciju nisu u stanju prihoda od privatizacije isfinansirati vlastito postojanje, pa se sve više stavljaju na teret budžeta kao primjer neracionalne potrošnje budžetskih sredstava.

U ovakvom stanju najveći broj firmi u kojima nije okončan proces privatizacije su „ni na nebu, ni na zemlji“ prepuštene daljnjem uništavanju i potpunom nestanku, a u mnogima su dubioze prevazišle vrijednost kapitala.

Privatizacija javnog sektora je vrlo aktuelna, zbog atraktivnosti imovine i djelatnosti koja je u pitanju, ali Bosna i Hercegovina još ni na vidiku nema usaglašenu strategiju privatizacije javnog sektora i tu se s vremena na vrijeme pojavljuju „stručnjaci i eksperti“ za lopovske projekte i pokušavaju još nešto izvući iz onoga što je preostalo, a što još vrijedi u Bosni i Hercegovini.

DNZ BiH je protiv besmislene i frontalne privatizacije javnog sektora i poduzimat će sve aktivnosti na sprečavanju rasprodaje preostalog nacionalnog bogatstva BiH.

Svakom odgovornom učesniku političke scene u BiH je jasno da se odmah nakon izbora mora izvršiti revizija postojećeg programa privatizacije i revizija učinaka koje je proizveo i da se hitno mora prići njegovoj izmjeni i privatizaciji preostalog državnog kapitala u privrednim subjektima.

Korupcija i organizirani kriminal su nakon siromaštva najozbiljniji problem sa kojim se suočava BiH.

Po obimu korupcije i organiziranog kriminala BiH je zvanično rangirana na prvom mjestu u Evropi, a naslovi u medijima poput „BiH, najkorumpiranija zemlja u Evropi“ nisu dobar adut za pozitivne procese koji su potrebni.

DNZ BiH smatra da je poseban problem BiH tzv. organizirani kriminal, gdje kriminalci djeluju uvezano sa organima gonjenja i institucijama vlasti.

Rat i ratna dešavanja na prostoru BiH iznjedrili su posebnu kategoriju ljudi koji su iskoristili trenutak i političku podršku za nezakonito i kriminogeno bogaćenje i pri tome su se redovno pozivali na patriotizam, doprinos odbrani i lažno herojstvo. Te kategorije ljudi su poznate kao tajkuni i ratni profiteri i oni su trenutno veliki generatori korupcije i kriminala u BiH.

DNZ BiH daje podršku radu i svakom poštenom i zdravom poduzetništvu i principijelno insistira na sistemskoj reviziji stečene imovine i oduzimanju nezakonito stečene imovine, bez obzira na to o kome se radilo i ko se našao na udaru takvog postupka.

Svjesna stanja korupcije i organiziranog kriminala u BiH i svjesna negativnih posljedica koje sa sobom nose po razvoj i napredak BiH, DNZ BiH će svoje aktivnosti na planu daljnjeg procesa privatizacije u BiH i borbe protiv organiziranog kriminala i korupcije usmjeravati u slijedećim pravcima:

Izvršiti reviziju dosadašnjeg koncepta privatizacije u BiH i reviziju njegovog učinka i posljedica po ekonomiju i građane BiH.

Donijeti strateške odluke za proces privatizacije javnog sektora u BiH, imajući u vidu strateške interese države, a ne interese pojedinaca i kriminalaca, kako se to pokušava.

Donijeti strateške odluke o privatizaciji preostalog državnog kapitala u firmama koje su bile privredni giganti i nosioci razvoja, a danas su prepuštene uništavanju i nestanku, iako i danas uz malo više volje i brige imaju perspektivu i njihovo ozdravljenje nije nemoguće. (Agrokomerc, Šipad, Krivaja, namjenska industrija i sl.).

Inicirati i podržati donošenje Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine, reviziji firmi nastalih u periodu 1992-2010. godine čija je vrijednost veća od 500.000,00 KM, reviziji stranih ulaganja u ovom periodu i njihovo podvrgavanje testovima pranja novca i drugo.

Ratificirati sva međunarodna dokumenta i instrumente za borbu protiv kriminala i korupcije.

U domaće zakonodavstvo ugraditi sve mehanizme antikorupcionog zakonodavstva u Konvenciji UN-a protiv korupcije i antikorupcionih standarda EU.

Obezbijediti uslove i mehanizme za funkcioniranje i efikasan rad postojećih institucija i agencija koje su ovlaštene za praćenje zakonitosti u radu i raspolaganju sredstvima od javnog značaja (revizori, agencije za privatizaciju, poreske inspekcije, carinske i druge inspekcije).

Promoviranje politike veće otvorenosti i javnosti u radu svih državnih tijela i institucija, posebno u dijelu finansijskog poslovanja i donošenja odluka od javnog interesa.

Kontinuirana antikorupciona kampanja kao vid edukacije javnosti o štetnosti i postupanju u slučaju korupcije i kriminala.

Iniciranje i podrška rigoroznijem reguliranju poreskih utaja i drugih oblika kriminala, posebno onih u sprezi sa organima i pojedincima iz vlasti.

8. RACIONALIZACIJA JAVNE POTROŠNJE I DRŽAVNE UPRAVE I OD GOVORNIJI ODNOS PREMA GRAĐANIMA

BiH na javnu potrošnju troši više od 55% GDP-a, a prosjek zemalja regiona manji je od 40%.

Intencije poduzetih reformi u državnoj upravi išle su u pravcu smanjivanja javne potrošnje i u pravcu povećanja transparentnosti, odgovornosti i efikasnosti javne uprave.

Pokrenute reforme se sporo implementiraju i do sada nisu udovoljile postavljenim ciljevima jer uglavnom završavaju na donošenju odgovarajućih zakonskih rješenja koja su često suprotna i osnovnim načelima reformi.

Rezultat takvog odnosa je povećanje broja zaposlenih u javnoj upravi koje ide linijom zbrinjavanja i zapošljavanja stranačkih i rodbinskih kadrova.

Umjesto promoviranog smanjenja zaposlenih, smanjivanja javne potrošnje i depolitiziranja dešavaju se potpuno suprotni procesi povećanja broja zaposlenih, povećanja troškova javne potrošnje i stvara se javna uprava kao moćno uporište vladajućih nacionalnih elita.

Posebno pitanje za BiH i njene građane u ovome momentu je tzv. javni sektor koji obuhvata preduzeća i ustanove čiji je većinski vlasnik država. U okvirima javnog sektora posebnu lupu promatranja zaslužuju svakako javna preduzeća i ustanove koje obavljaju djelatnost od šireg javnog interesa (Elektroprivreda, pošta, Telekom, komunalna preduzeća, Javni RTV servis, javne ustanove i drugi).

Javni sektor u cijelom poslijeratnom periodu, a posebno u posljednjih nekoliko godina, postao je stjecište korupcije i kriminala, nezakonitog zapošljavanja, nepotizma, političkog sponzorstva, skloništa za islužene političare, neefikasnog upravljanja i neodgovornog menadžmenta.

Umjesto produžene ruke države za određene regulacije i intervencije u društvenom životu, javna preduzeća su se pretvorila u monopoliste i mehanizme za terorisanje i pljačkanje građana BiH.

Umjesto najprofitabilnijih djelatnosti, što jesu u normalnom svijetu, javna preduzeća (posebno Elektroprivreda, pošta, telekomi i neke javne ustanove) postali su primjeri gubitaka, neracionalne organizacije, prezaposlenosti, tehnološkog zaostajanja, skupih i nekvalitetnih usluga, monopolističkog ponašanja i drugih negativnosti koje nanose štetu državi i u velikoj mjeri izazivaju opravdano nezadovoljstvo građana BiH.

U nemogućnosti nastavka reketiranja privatnih preduzeća i subjekata, javni sektor u BiH pored astronomskih gubitaka postao je glavni sponzor političkih partija na vlasti koji za njih obezbjeđuje značajna sredstva za finansiranje i zbrinjavanje islužanih kadrova i političkih aktivista.

Javni revizorski izvještaji koji su utvrdili drastične nepravilnosti u poslovanju javnog sektora, nisu pokrenuli akciju u pravcu utvrđivanja odgovornosti za utvrđene nepravilnosti, jer putevi odgovornosti

redovno vode do političkih uticajnih ljudi iz reda stranaka koje obnašaju vlast.

Svjesna stanja u javnom sektoru i njegovog značaja za građane BiH, DNZ BiH će svoje pravce aktivnosti u narednom periodu usmjeravati u slijedećim pravcima:

Izvršiti reviziju dosadašnjih reformi u državnoj upravi i reforme usmjeriti u pravcu racionalizacije državne uprave, odgovornijeg i profesionalnijeg odnosa prema građanima i prema potpunoj depolitizaciji.

U naredne četiri godine smanjivati troškove javne potrošnje i svesti ih u okviru 40% GDP-a, koliko isti iznose u zemljama okruženja.

Potpuno zabraniti zaduživanje države u korist finansiranja javne potrošnje.

Pooštriti standarde i mjere odgovornosti državnih službenika i namještenika u slučaju neizvršavanja radnih obaveza i neprofesionalnog odnosa prema građanima.

Na nivou države donijeti strategiju razvoja javnog sektora u kojoj precizno definirati prioritete, ustroj i pristupe privatizaciji javnog sektora.

Unatoč činjenici da je država po prirodi loš gospodar i menadžer u ovoj fazi razvoja BiH zadržati većinsko vlasništvo države u strateškom javnom sektoru (Elektroprivreda, Telekom, pošta, rudnici i dr.).

Poboljšati sadržaj i obezbijediti dosljednu primjenu zakona koji udaljavaju politiku i političare od uticaja na javni sektor.

Otvoriti politiku liberalizacije tržišta i uvođenje konkurencije u segmentima gdje se pojavljuje monopolističko ponašanje i gdje se na leđa građana i korisnika usluga prebacuju gubici i rezultati lošeg gospodarenja javnim sektorom od strane države.

Potaknuti javne rasprave o rezultatima revizije poslovanja javnog sektora i poduzimati radnje za utvrđivanje krivične i druge odgovornosti za nezakonit rad i zloupotrebe u javnom sektoru.

9. RAZVOJ I PROMOCIJA DIJALOGA I POVJERENJA KAO TEMELJA ZA NAPREDAK BIH

DNZ BiH smatra da su dijalog i povjerenje izuzetno važan, ako ne i najvažniji, uslov za ispunjavanje uslova i izgradnju evropske Bosne i Hercegovine.

Izostanak dijaloga i nepovjerenje među političkim predstavnicima i građanima BiH su najveći neprijatelji integracije i napretka BiH, a manifestiraju se u obliku opstrukcija, nedovoljne motiviranosti i straha od vlastitih odluka i poteza, od poteza drugih i postupaka komšija.

Izgradnja dijaloga i povjerenja je aktivnost koja je potpuno izostala u poslijeratnom funkcioniranju vlasti u BiH i naprotiv, može se zaključiti da je odbijanje dijaloga i nepovjerenje između nacionalnih vlasti bio model zadržavanja na vlasti.

Svojom građanskom opcijom, mirotvornom politikom i multietničkim opredjeljenjem DNZ BiH je svojim dosadašnjim djelovanjem stekla pretpostavke da bude važan korektiv i faktor vraćanja i izgradnje povjerenja među političkim predstavnicima i građanima BiH.

Nema nikakve sumnje, bez dijaloga i povjerenja nije moguće graditi zajedničku državu i njen opći napredak. Radi toga je DNZ BiH razvoj i promociju dijaloga i povjerenja stavila u svojih 10 prioriteta u izgradnji evropske BiH.

Zbog izostanka dijaloga i gradnje povjerenja danas kod velikog broja građana BiH unutar sva tri konstitutivna naroda vlada uvjerenje da je nakon svega što nam se desilo u bliskoj prošlosti suživot u zajedničkoj državi nemoguć.

DNZ BiH ne dijeli ovakvo mišljenje, već naprotiv smatramo da ono nije rezultat osjećanja i razmišljanja građana, već je ovakvo mišljenje rezultat projekata nacionalnih stranaka da na podjelama i zastrašivanju vlastitih građana grade svoje zadržavanje na vlasti.

Rezultat ovakvog projekta nacionalnih stranaka u BiH je činjenica da i 15 godina nakon rata veliki broj građana BiH još živi zakopan u rovove prošlosti i mržnje koje im po potrebi njihovi politički lideri doziraju i pojačavaju u momentima kada se građani približavaju jedni drugima u mjeri da u nacionalnim strankama više ne prepoznaju svoje nacionalne zaštitnike.

DNZ BiH stoji na stanovištu da su dijalog i povjerenje temelj budućih razgovora o reformama, ustroju racionalne i normalne države i ispunjavanju uslova BiH na putu do članstva u EU.

Radi navedenog, smatramo da je neophodno razvijati i promovirati dijalog u BiH više nego bilo koju investiciju i na tom planu DNZ BiH će se zalagati za slijedeće:

Donijeti odgovarajuće propise kojima se potpuno zabranjuje i oštro sankcionira svaki oblik iskazivanja mržnje, jezik mržnje i promocija mržnje.

Iniciranje i podrška formiranju multietničkih komisija za istinu i pomirenje u svim dijelovima BiH gdje su ratni sukobi u bliskoj prošlosti proizveli mržnju i međusobno nepovjerenje među građanima.

Javno promovirati i poticati dijalog i povjerenje kao najviše demokratsko dostignuće i oštro se suprotstavljati tezama nacionalnih stranaka koje dijalog i povjerenje građanima BiH često predstavljaju kao prvorazrednu izdaju.

Potpuno implementirati ustavne odredbe o propisnoj zastupljenosti pripadnika naroda i manjina u u svim institucijama vlasti u BiH.

Potpuno poštivanje neprikosnovenog prava na povratak, imovinu, stečena radna i socijalna prava i sve ostale zakonske prinadležnosti na cijelom prostoru BiH.

Intenzivirati procesuiranje optuženih za ratne zločine i kršenje međunarodnog prava i pravila ratovanja, kao moralni čin i čin uvjerenja porodica žrtava da će pravda stići svakoga ko se ogriješio ili okrvavio ruke u tragičnim sukobima u BiH.

Medije u BiH potpuno staviti u funkciju promocije dijaloga i povjerenja i oštro sankcionirati svaki oblik promocije mržnje i netrpeljivosti.

10. REVIZIJA SADAŠNJEG STATUSA DIJASPORE I NJENO POZICIONIRANJE KAO RESURSA BIH

Činjenica da 1,3 miliona ili gotovo 30% građana BiH danas živi u dijaspori za DNZ BiH je više nego dovoljan razlog da pitanje dijasporne stavi među 10 strateških prioriteta za izgradnju evropske BiH.

Sadašnji status naših građana u dijaspori nije primjeren ovoj činjenici i koliko god to zvučalo nestvarno, BiH se bukvalno poigrava sa 1,3 miliona svojih građana koji su, spašavajući živote i svoj biološki opstanak ili truhom za kruhom, napustili svoju zemlju i potražili utočišta širom svijeta za sebe i porodice.

U normalnoj situaciji bilo bi logično da BiH u ovakvoj situaciji posveti više pažnje odnosima i statusu 1,3 miliona svojih ambasadora i lobista širom razvijenog i naprednog svijeta.

Dakle, dijaspora je izuzetno važan faktor međunarodne pozicije BiH koji je potpuno neiskorišten „zaslugom“ poslijeratne nacionalne vlasti u BiH.

Dijaspora je i važan faktor socijalno-ekonomskog razvoja BiH, obzirom na njene ekonomske potencijale i na činjenicu da se registrirane novčane doznake iz dijasporne na nivou kalendarske godine kreću između 6 i 8 milijardi KM, što je ravno godišnjem deficitu BiH i nije tajna da se tim doznakama taj deficit devizno uravnotežuje.

Dijaspora je važan i neiskorišten potencijal za ekonomski razvoj i napredak BiH, a to proističe iz činjenice da među građanima BiH u dijaspori ima puno ljudi od biznisa, koji bi sa malo više pažnje i servisnih informacija od matične države mogli biti potencijalni ulagači ili posrednici u dolasku stranog kapitala u BiH.

U drugom dijelu potencijal za ekonomski razvoj i napredak BiH kod bh. dijasporne nalazi se u činjenici da među našim građanima u dijaspori imamo armiju kadrova, menadžera, vrsnih stručnjaka i naučnika koji mogu biti važna podrška tehnološkom razvoju i napretku BiH i posrednici u razmjeni robe i tehnologija između BiH i razvijenih zemalja svijeta.

Ovo su čiste činjenice za koje je teško shvatljivo da kod poslijeratne vlasti u BiH nisu izazvale interes i praktične prijedloge da se stavljaju u funkciju na dobrobit BiH.

Osnovni problem u sadašnjoj poziciji dijasporne u svijetu je u njenoj

podijeljenosti koja se prenosi iz BiH i kad nisu uspjeli potencijale dijaspore staviti u funkciju razvoja i napretka BiH onda se za predstavnike nacionalne poslijeratne vlasti može reći da su uspjeli u dijasporu prenijeti nacionalnu homogenizaciju i podjele po formuli iz BiH.

Diplomatsko-konzularna predstavništva BiH u svijetu formirana po nacionalnim principima nisu u službi uvezivanja dijaspore i unapređivanja odnosa sa domovinom iz razloga što su nacionalni ambasadori i konzuli u najčešćem slučaju u funkciji pripadnika jednog naroda u dijaspori.

Iz praktičnih iskustava znamo da su vrlo rijetki kontakti i saradnja zavičajnih klubova sa diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH u svijetu ako je na čelu tog predstavništva pripadnik „drugog“ naroda.

BiH do danas nije uredila pitanje državljanstva za građane BiH u dijaspori i izgleda nestvarno da su za državu važniji oni koji se nanovo upisuju u državljanstvo od onih koji su državljani BiH i zbog neusklađenosti propisa u BiH mogu izgubiti državljanstvo u vlastitoj domovini.

DNZ BiH smatra da je dijaspora bezrezervno veliki potencijal za razvoj i napredak BiH i da je neophodno hitno revidirati ponašanje države BiH prema tom vlastitom potencijalu u pravcu da dijaspora dobije status i epitet resursa BiH u punom smislu te riječi.

U tom pravcu, DNZ BiH će u granicama svoga uticaja poduzimati slijedeće:

Donijeti na nivou države zakon o bosanskohercegovačkoj dijaspori.

Na nivou države i na nivou entiteta formirati ministarstvo za pitanja dijaspore, a na nižim nivoima (kantonima i općinama) formirati također ministarstva i referate za pitanja dijaspore, ovisno o broju građana u dijaspori iz te teritorijalne jedinice.

Na nivou države i na svim nižim nivoima vlasti nakon donošenja adekvatnog zakona donijeti strategiju unapređivanja odnosa sa dijasporom, sa konkretnim mjerama i aktivnostima.

Diplomatsko-konzularna predstavništva BiH u svijetu potpuno staviti u funkciju građana Bosne i Hercegovine koji žive u toj zemlji, bez obzira na sve predrasude koje trenutno bez opravdanog razloga to onemogućavaju.

Odmah izvršiti izmjene i dopune Zakona o državljanstvu u pravcu da građani BiH uzimanjem državljanstva druge države ne dovode u pitanje državljanstvo BiH u situacijama kada na to nisu objektivno prinuđeni propisima zemlje čije državljanstvo uzimaju.

Stalno unapređivati veze i odnose zavičaja sa građanima u dijaspori u svim segmentima života, posebno u dijelu saradnje iz oblasti obrazovanja, kulture, sporta i drugog.

Organizirati dostupnost servisnih i drugih informacija iz domovine putem elektronskih medija ili putem emisija za dijasporu putem javnih RTV servisa u BiH.

Izmijeniti propise iz oblasti izbornog procesa u BiH u pravcu da se eliminiira komplicirana registracija za glasanje građana BiH u dijaspori i da građani u dijaspori imaju mogućnost da po osnovu državljanstva na jednostavniji način ostvaruju svoje izborna prava i tako u većoj mjeri utiču na izbor zakonodavne i izvršne vlasti u BiH.

PROBiH 2010 predstavlja Platformu DNZ BiH za učešće na općim izborima u BiH 03.10.2010. godine, ali i Platformu za sve postizborne razgovore o formiranju parlamentarne većine i odgovorne vlasti na bilo kom nivou.

PROBiH 2010 je transparentna i otvorena ponuda građanima BiH za izbore 03. oktobra 2010. godine, kao što je to DNZ BiH radila u svim dosadašnjim poslijeratnim izbornim ciklusima u BiH, iz razloga što želimo da naša obećanja budu javno publikovana i objavljena građanima BiH, a ako na izborima u BiH dobijemo podršku i povjerenje građana da naša ponuda bude pismeni svjedok naših obećanja.

PROBiH 2010 nema ambicije da nudi kompletan program izgradnje evropske BiH, već predstavlja sažetak 10 strateških prioriteta primjerenih aktuelnom stanju u BiH i izgradnji evropske BiH koji je strateška odrednica DNZ BiH njenih kandidata i simpatizera u ovom vremenu.

PROBiH 2010 ne nudi lažna obećanja i obmane u stilu „100%“, „invazije stranih ulaganja“, „autoputeva“, „izdvajanja“, „prekrajnja“ i drugog, jer bi to bilo neozbiljno, licemjerno i neodgovorno.

Naša platforma, polazeći od realne slike aktuelnog stanja u BiH, građanima BiH nudi realan, logičan i prirodan pristup izgradnji evropske BiH, koji jedino ograničenje ima u dobivenom stepenu povjerenja građana i na osnovu toga stepenu političkog uticaja nakon izbora.

PROBiH 2010 je novo testiranje spremnosti i opredjeljenja građana da na izborima 03.10.2010. godine, umjesto dosadašnje nacionalne homogenizacije i glasanja za nacionalističke programe i projekte, daju podršku izgradnji evropske BiH, ekonomiji i izgradnji uslova za život dostojan čovjeku iz predgrađa Evrope.

PROBiH 2010 je poruka i poziv građanima i svim demokratskim i naprednim snagama u BiH sa ciljem da izaberu političke stranke i ljude koji će BiH sa puta podjela, zaostalosti, izolacije, siromaštva i beznađa preusmjeriti na evropski put i izgradnju evropske BiH.

PROBiH 2010 je ponuda i davanje šanse mladim ljudima u BiH, da sami učestvuju u stvaranju uslova za evropski put BiH i izgradnji evropske BiH i tako daju konkretan doprinos poboljšanju statusa i položaja mladih ljudi u BiH.

PROBiH 2010 je poziv na dijalog i izgradnju povjerenja u BiH bez kojih nema izgradnje racionalne i normalne BiH, bez kojih nema napretka i izgradnje evropske BiH.

PROBiH 2010 je opći poziv svim građanima i svim naprednim snagama u BiH da zajedno stvaramo uslove za izgradnju BiH po volji svih njenih građana i da zajedno prevazilazimo dubioze prošlosti koje su Bosni i Hercegovini i njenim građanima nanijele ogromne štete.

PROBiH 2010 je Platforma koja oslonac ima u vlastitim snagama i resursima i koja u reformskom putu i reformama vidi jedini način da BiH vrati dostojanstvo i mjesto u srcu Evrope koje joj pripada, a svim njenim građanima vrati vjeru u napredak i bolji život.

Zato što je DNZ BiH politička stranka sa izrazito naglašenim programskim usmjerenjem na ekonomiju, zapošljavanje i razvoj kao osnove života i svakog napretka čovjeka i zajednice.

Zato što je DNZ BiH politička stranka koja snažno podupire zaštitu domaće proizvodnje i praktično provodi podršku i snažne iskorake u poljoprivredi, proizvodnji zdrave hrane i unapređenju života na selu kao resurcima za izgradnju evropske BiH.

Zato što je DNZ BiH proevropski orijentirana stranka koja u izgradnji evropske BiH i Evropskom putu za BiH vidi jedini način izlaska BiH i njenih građana iz izolacije, siromaštva i mraka u kojima se danas nalaze.

Zato što je DNZ BiH politička stranka koja njeguje dijalogue, toleranciju i povjerenje i u tome vidi jedinu garanciju za opstanak i napredak BiH i njenih građana.

Zato što je DNZ BiH istinski multietnička stranaka u kojoj ima mjesto za sve čestite i poštene ljude, bez obzira na socijalni status, vjersko, nacionalno i drugo opredjeljenje.

Zato što je DNZ BiH politička stranka koja nikad ne obećava ono što ne može ispuniti i na lažnim obećanjima i obmanama nikada nije gradila strategiju dobivanja povjerenja i glasova građana.

Zato što je DNZ BiH politička stranka koja razumije i vrednuje probleme kojima su danas izloženi mladi ljudi u BiH, a u praktičnom djelovanju direktno potiče kvalitetno obrazovanje mladih ljudi i daje šansu mladim ljudima i u njima ne gleda „paćenike“ ili predmet sažaljevanja, već veliki potencijal za gradnju evropske BiH.

Zato što je DNZ BiH politička stranka koja u starim i nemoćnim osobama vidi savjest svake vlasti i zalaže se za garanciju minimuma socijalne i zdravstvene zaštite za svakog čovjeka i zaštitu dostojanstva djece, penzionera, starih i nemoćnih osoba u BiH.

Zato što je DNZ BiH politička stranka koja insistira na ravnomjernijem regionalnom razvoju BiH kao mehanizmu za borbu protiv siromaštva i za slabljenje separatističkih i dezintegracijskih projekata u BiH.

Zato što je DNZ BiH politička stranka koja vodi principijelnu i otvorenu borbu protiv korupcije, organiziranog kriminala i lopovluka svake vrste koji uništavaju život, perspektivu i dostojanstvo BiH i njenih građana.

Ured DNZ BiH Velika Kladuša

Sulejmana Topića 7
tel. 037 775 340, 775 341
fax 037 770 307
e-mail: dnzbih@gmail.com

Ured DNZ BiH Sarajevo

Hadži Idrizova 8
Tel/fax: 033 222 297
e-mail: dnzbih.sa@gmail.com

Ured DNZ BiH Cazin

Zgrada PTT-a
tel. 037 539 065, 537 766
fax 037 539 064
e-mail: dnzcazin@bih.net.ba
www.dnz-cazin.co.ba

Ured DNZ BiH Bihac

Hošića mahala 9
tel/fax 037 314 026
e-mail: dnzbihac@gmail.com

**Ured DNZ BiH
Bosanska Krupa**

Sokak 1
Tel/fax: 037 472 691

**Ured DNZ BiH
Bosanski Petrovac**

Safeta Hidića bb
Tel/fax: 037 882 254

Ured DNZ BiH Banja Luka

Kralja Alfonsa XIII 10
Tel/fax: 051 306 095
e-mail: dnzbih.bl@gmail.com

Ured DNZ BiH Prijedor

Vuka Karadžića bb
Tel/fax: 052 232 855

Ured DNZ BiH Maglaj

Tržni centar bb
Tel/fax: 032 606 140

Ured DNZ BiH Zenica

Bulevar Kulina Bana 30B III
Tel/fax: 032 407 853